

# İŞÇİ SİMSARI ŞİRKETLER SÖMÜRÜYÜ ARTIRIYOR

Aydınlık Gazetesi, 14 Ağustos 2012

Yıldırım Koç

Önümüzdeki aylarda yoğun bir biçimde tartışacağımız konulardan biri, işçi kiralayan özel istihdam bürolarıdır. Bu bürolara işçi simsarı (komisyoncusu) da denebilir. Eğer sendikalarımız bugünden bu konuda gereken duyarlılığı göstermezlerse, tarihi bir hata daha yapmış olacaklardır.

Bu konu 2008 yılında Türkiye'nin gündemine girdi. İşçi kiralayan özel istihdam bürolarının kurulmasına ve faaliyetine izin veren bir kanun değişikliği yapıldı; ancak bu düzenleme, AB yönergeleriyle uyum içinde olmadığı gerekçesiyle, Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade edildi.

Bugün yeniden gündemde olan bu düzenleme yasalaşır, işçiler üzerindeki baskılar ve sömürü daha da artacak, sendikal örgütlülük yeni bir darbe daha yiyecektir.

İşçi simsarı aracılığıyla kiralık işçi çalıştırma, işgücünün değerini düşürmekte ve işçinin yarattığı değeri büyütülmektedir.

Kendisi iş bulamayan ve işçi simsarı aracılığıyla iş aramak zorunda kalan işçi, işgücünü daha düşük bir değerden ve fiyattan satmaya hazırdır. Diğer bir deyişle, kendisi iş bulamayan işsiz, işçi simsarı aracılığıyla daha düşük bir ücretle çalıştırılmayı kabullenmektedir. İşgücünün değerini ve fiyatını (ücreti) düşürmede işçi simsarının diğer bir katkısı, sendikalaşmayı engellemesidir.

Bazı ülkelerde işçi simsarları tarafından kiralanan işçilerle işçi simsarları arasında toplu sözleşme imzalanmaktadır; ancak Türkiye'de böyle bir uygulama yoktur. Türkiye'de işçi simsarının eline düşen işçinin sendikalaşması, toplu sözleşme yapması ve gerektiğinde greve gidebilmesi mümkün değildir.

Örgütsüz kiralık işçinin çalışma temposu daha yüksek, çalışma süreleri daha uzun olacaktır. Bu da kiralık işçi haline getirilen işçinin yarattığı değerin daha da büyümesine yol açmaktadır.

Kiralık işçilik, işçi simsarının devreye girmesiyle, kapitalist sömürünün daha da yoğunlaşmasına, işçinin yarattığı ve el konan artık-değerin büyütülmesine, ücretli köleliğin koşullarının daha da kötüleşmesine yol açmaktadır.

Özetle, işçi simsarları aracılığıyla kiralık işçilik uygulaması, kapitalist sistemin esnekleşme yoluyla sömürüyü yoğunlaştırma çabalarının bir parçasıdır. Taşeronluk, fason üretim, belirli süreli iş sözleşmeleri, sahte "kendi hesabına çalışma", eve-iş-verme, çağrı üzerine çalışma, uzun deneme süreleri, stajyerlik gibi uygulamalar işverenlere önemli esneklik sağlıyor, sömürüyü artırıyor. Kiralık işçilik de bu listeye eklenebilir.

Diğer taraftan, kaçak işçilik ise tam bir esneklik yaratmaktadır. Kiralık işçilik, kaçak işçilik nedeniyle yasalar önünde sıkıntıya girebilecek büyük işletmelere yeni esneklik olanakları sağlamaktadır.

İşçi simsarlığı aracılığıyla işçi kiralaması, ABD'de ve Avrupa Birliği'nin bazı ülkelerinde son on yıllarda artarak uygulanmaktadır. Yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, ABD'de işgücünün yaklaşık yüzde 2,3'lük bir bölümü (günde yaklaşık 3 milyon kişi), işçi simsarı özel istihdam büroları aracılığıyla kiralananmaktadır. Avrupa Birliği'nin bazı ülkelerinde de kiralık işçilikte benzer bir orandan söz edilebilir. Buna karşılık Japonya'da bu uygulama yenidir. Ayrıca, işçi kiralama yalnızca ulusal düzeyde sürdürülen bir uygulama değildir. İsviçre merkezli Adecco, ABD merkezli Manpower, Hollanda merkezli Vedior ve Randstad şirketleri, uluslararası düzeyde etkinlik gösteren işçi simsarı özel istihdam bürolarıdır.

Sendikalar! Eğer hâlâ sendikaysanız, işçiyi bilgilendirme, duyarlı kılma ve harekete geçirme görevinizi yerine getirin.